

בהתבוננות

עלון חודשי לבני תורה הספרדים המקורבים לאורו הגדול של מוהר"ן מברסלב זיע"א

גליון כה + סיון תשפ"ז

הרה"ח ר' יוסף נחמן לוי שליט"א מרבני הארגון מחבר סדרת הספרים 'מטעמים' על התורה והמועדים

דיבורי דעת ולב ממעמקי מעיינותיו הנפלאים של הנחל נובע

לב העולם

שתיקה, דיבור ושתיקה

מלב אל לב

בא נפתח את זה

היה לי היום "קרקפתא"

השבוע זכיתי להיות בארבע אמות חדשות בארץ הקדושה. ביליתי במשך מספר שעות בכפר מיוחד במרכז הארץ. שמו בישראל: כפר חב"ד. זהו מקום פסטורלי ונעים, ישוב גדול השוכן בין נתב"ג למושב צפריה, בו מתגוררים מאות משפחות חב"דיות זה קרוב לשבעים שנה.

היות והייתי צריך להיפגש עם יהודי יקר מתושבי המקום, נקבע מראש כי המעמד יתקיים באחד מחדרי הספח בתוך הבניין המרכזי המכונה 770. זהו חיקוי מדויק של המבנה בעל האבנים האדומות השוכן אחר כבוד בשכונת קראון הייטס בניו יורק.

ב"ה הפגישה הביאה לתוצאות הרצויות ורגע לפני שעזבתי את המקום, התבקשתי להשלים מניין לערבית. הסכמתי בשמחה, נהנה לבלות עוד קצת במבנה הנעים והייחודי.

התפילה הסתיימה, פילסתי דרכי החוצה לכיוון הרכב, אך הנה צדו אוזני בשיחה נפלאה שהתרחשה בסמיכות לחדר הקפה.

הדוברים היו שני חסידים בשנות השבעים לחייהם, זקנם הצחור העיד על שיבה טובה. שיחתם התאפיינה בניחוח חב"ד מתוק ועתיק יומין. כמעט וחלפתי על פניהם, אבל אז שמעתי את האחד אומר לרעהו בהתרגשות: "אל תשאל, היום היה לי בדוכן - 'קרקפתא'."

בחי לא שמעתי כזה משפט, ולכן נדרכתי מיד.

סקרנותי גברה, ובהחלטה של רגע ניחשתי שלא יקפידו אם אאזין לשיחתם.

ברגעים הבאים הוא הרחיב והסביר שהיום בדוכן של התפילין, ניגש בחור צעיר, בלונדיני סמוק לחיים והחל להתעניין.

<<<

הייחודיות של האדם היא כוח הדיבור, כפי שמבאר התרגום על הפסוק "ויהי האדם לנפש חיה" - "לרוח ממללא". הדיבור הוא המאפיין את האדם ומבדילו מן הבהמה. כשהאדם זוכה לגלות את כוח הדיבור בתורה ובתפילה ומשתמש בו כראוי - הוא עולה קומה לשלב השני. שהרי "אדם" הוא מי שמשתמש בכוח הדיבור שלו בפועל, ולא רק מי שיש לו פוטנציאל לדבר.

אך המסע לא מסתיים כאן. ישנה קומה עליונה יותר, אליה זוכים יחידי סגולה, והיא מכונה "שתיקה". לאחר שהאדם עלה ונתעלה, הזדכך מהחומריות ומילא כריסו בתורה ועבודה - הוא מגיע לשלב שבו עליו לדעת גם לשתוק. כלומר, להיזהר לא לחקור מרוב חוכמתו בדברים הגבוהים ממדרגתו, אלא להמתין בסבלנות לכל שלב עד שיזכה להתקדם עוד.

שלושת השלבים הללו אינם פוסחים על אף אחד: קודם כל שתיקה (מאולצת, הנובעת ממדרגת בהמה), לאחר מכן דיבור (כשזוכים להתעלות לגדר אדם), והשלב השלישי הוא שוב שתיקה (יזומה, לדעת לשתוק במקום הראוי).

פסח, ספירת העומר, שבועות

זהו למעשה סדר החגים: חג הפסח הוא השלב הראשון, בו אנו שקועים במ"ט שערי תומאה ושואפים לזכות בדיבור. לכן אנו נזהרים מחמץ ואוכלים מצה. ההבדל בין חמץ למצה הוא באותיות ח' ו-ה; האות ח' סתומה, והאות ה' פתוחה בצד - רמז לכך שהפה אינו סתום אלא פתוח לדיבור. האות ה' אף רומזת לחמשת מוצאות הפה.

בפסח אנו מקריבים שעורים (מאכל בהמה), ומצפים לגלות את כוח הדיבור. לכן נקרא קורבן העומר "תנופה" - אותיות "תנו-פה". אנו מצפים לזכות ל"פה-סח".

במשך ימי הספירה אנו מרבים בדיבורים קדושים ועולים לקומה השנייה, עד שמגיע חג השבועות.

חג השבועות מרמז על הקומה העליונה. שם יש לנקוט בשתיקה קדושה ויזומה. אנו מבינים שיש מצבים שבהם צריך לעצור ולהמתין. לכן בשבועות אנו מביאים קורבן מחיטה (מאכל אדם), המרמז על מדרגת הדיבור (חט"ה בגימטריה 22, כנגד כ"ב האותיות), אך מצד שני הקורבן הוא חמץ - המכיל את האות ח' הסגורה, המסתלת את ה"עצירה".

משום כך נקרא החג "עצרת" - ללמדך: גם כשאתה במדרגות גבוהות, עצור את עצמך מלטפס גבוה מדי בטרם עת. תכיר את מדרגתך האמיתית, ורק לאחר המתנה ראויה תמשיך להעפיל הלאה. שוב שתיקה ושוב דיבור, וחזור חלילה. כי רק כך מתקדמים באמת.

(על פי לקוטי הלכות ספירת העומר הלכה א, ב-ג).

'ספירת העומר' היא המצווה שמאחדת ומחברת את חג הפסח לחג השבועות. לחגים אלו קשר כל ינתק ושייכות מלאה, שהרי כל מהותו של חג השבועות נקבעת על פי מניין שבעה שבועות מפסח ועד העצרת. החיבור המהותי הזה נעשה ונרקם באמצעות ספירת העומר.

כשמדברים על חיבור, הכוונה היא בדרך כלל לשני מונחים שונים, ואולי אף מנוגדים, שיש צורך לאחד ביניהם כדי להגיע אל השלמות. ננסה, אם כן, להתחקות אחר ההבדלים בין פסח לשבועות, ולמצוא את דרכי הגישור והחיבור ביניהם.

ההבדל הבולט הראשון הוא ההקפדה היתרה שאנו נזהרים בפסח מכל נדנדו של חמץ; אנו אוסרים בצורה גורפת כל מאכל שהתערב בו חמץ, אפילו בשיעור של "כלשהו". לעומת זאת, בשבועות אנו מקפידים להביא את קורבן שתי הלחם דווקא מן החמץ. הבדל נוסף: בשבועות אנו מדקדקים להביא את קורבן שתי הלחם מהחיטה, ואילו במוצאי יום טוב ראשון של פסח אנו מקפידים להביא את קורבן העומר דווקא מקמח שעורים. החיטה, כידוע, משמשת בעיקר למאכלם של בני האדם, בעוד שהשעורים משמשות בעיקר למאכל בהמה.

גם בשמותיהם של החגים ניכר שינוי מהותי: פסח הוא לשון "פה-סח" - פתח את פיך ודבר ככל האפשר. ואילו שבועות, הנקרא "עצרת", הוא מלשון לעצור - כלומר, לשתוק.

יש קשר

המרחק והשוני בין פסח לשבועות מעוררים תמיהה: כיצד באמת מצליחה מצוות ספירת העומר לחבר בין שני חגים מנוגדים כל כך?

את ההסבר לכך מגלה לנו רבי נתן בדבריו:

לכל יהודי הנכנס בשערי הקדושה נגלים שלושה מצבים, או שלבים. ישנו המצב הבסיסי והראשוני, שבו האדם עדיין שקוע בחומריות. הוא טרוד בתאוותיו בצורה כה קשה, עד שגם כשיש לו התעוררות לתשובה ולהתקרבות לבורא עולם - הוא אינו מסוגל לפתוח את פיו ולבקש עזרה. הפה שלו שובת; הוא לא מצליח להשתמש בכוח הדיבור שלו, לא לתורה ולא לתפילה. גם אם הוא מתפלל או לומד מעט, הוא עושה זאת במאמץ גדול וללא טיפת חשק וחיות. המצב הזה דומה למדרגת הבהמה - "נמשל כבהמות נדמו" - שכן גם הבהמה עסוקה בחומריות ואינה יודעת לדבר.

בשלב זה, עליו להתאמץ בכל כוחו לצאת מגדר בהמה לגדר אדם. כפי שאנו אומרים בתפילה: "ומותר האדם מן הבהמה אין כי הכל הבל, לבד הנשמה הטהורה".

השליח דנן מיד הציע לו תפילין אך הוא סירב בנימוס.

מדוע, הרי זה יקח רק שתי דקות?

הבחור צהוב השיער מיהר להסביר: "איני יכול להניח תפילין, אני לא יהודי"

"אבא הוא הולנדי שורשי, ולכן לא אוכל לקיים את המצוות שלכם"

החב"ד די לא נשאר אדיש והתעניין עוד, "ומה אימך, מאיפה היא מגיעה...?"

"אמה.. אמא שלי יהודייה ילידת הארץ".

פניו של השליח האירו באור יקרות, "נו, אם ככה, אתה יהודי מהודר. על פי דת תורתנו הקדושה, אתה בר ישראל לכל דבר".

הבחור התרגש ופשט את שרוולו להנחת התפילין הראשונה בחייו.

הזקן השני, התלהב מאוד מהסיפור, השמיע קולות נפלאים של התפעלות ושניהם כמט החלו לרקוד משמחה.

למפרע הבנתי שהמושג "היה לי היום

קרקפתא", הכוונה לזכות העצומה שיש בלהניח תפילין ליהודי שעל ראשו לא הונח תפילין מעולם. וכפי שמביאה הגמ' במסכת ר"ה (י"ז): "קרקפתא דלא מנח תפילין - הוא בכלל פושעי ישראל בגופם" (ואם כבר מתעכבים על העניין, כדאי להזכיר שנחלקו המפרשים בכוונת הגמ', על כל פנים ישנם הסוברים שהמדובר הוא באדם שלא הניח תפילין מימיו, אפילו פעם אחת).

החבר מצידו סיפר שאף הוא זכה לפני מספר שנים ל"קרקפתא", עם יהודי בן שמונים ממוצא רוסי, שמעולם לא הניח תפילין.

זוג החסידים המשיכו בשיחתם על הא ועל דא. ואני כבר יצאתי אל הרוח נעימה של הכפר בואכה חניית בית הכנסת.

בנסיעה הביתה, הרהרתי מעט בשיחה המעניינת שנקלטה באוניי באקראי גמור. על הקרקפתא, על ההולנדי והרוסי, ובעיקר על השמחה והסיפוק הגדול של השניים.

בדקות שלאחר מכן עלו בי הרהורים נוספים.

תפילין אומנם לא בטוח שאזכה להניח לקרקפות חדשות. אולם מעשים אחרים, כמו חיוך או דיבור טוב של תקווה ועידוד, אוכל גם אוכל.

כמה קרקפות קדושות מסתובבות ממש לידינו, קרקפות טהורות שלא קיבלו היום אפילו מילה אחת חיובית.

הוא קם, ארגן את הילדים, הסתבך איתם, רץ להסעה, פגש תוך כדי - את בעל הגמ"ח שהחמיץ לו פנים. משם אץ טס לכולל, גם שם לרוע המזל לא הלך לו כשורה. ואז באת ושפכת עליו 5 שניות של טוב. נתת לו להרגיש נעים עם עצמו, עם יהדותו, ועם הקיום שלו כאן.

איזו זכות היא זו.

בואו לא נתקמצן, נאיר פנים בשפע, בנדיבות, למשפחתנו ולסובבים אותנו.

ואז, בסוף היום, נוכל גם אנחנו לומר להקב"ה: אבא! גם לי היה היום קרקפתא...

שלכם: העורך

קבלת התורה מחדש

ל'תורה. וממילא מובן שיש לכל שישים ריבוא נפשות ישראל - חלק מיוחד בתורה עצמה השייך לכל אחד בפרטיות, והעיקר ע"י תפילה ותחנונים שיזכה לקבל את חלקו בתורה, ונזכה להתחדשות בתורה, להבין את התורה, ללמוד וללמד, לשמור ולעשות.

כי התורה שלנו אינה חוכמה כמו שאר חכמות, הפיזיקה והכימיה וכדו', שלומדים אותה בתוך זמן קצוב ודי. אלא היא תורת אמת שהיא שורש הבריאה והנבראים, ולא תושג התורה אלא בקשר איתן לקדוש ברוך הוא ויר"ש ומידות טובות.

ועל כן ניתן לנו ארבעים ותשעה ימים קודם חג השבועות, לטהר ולקדש את עצמנו כדי שנהיה מוכנים לקבל את התורה מחדש. ועל כן, "לב טוב": מרמז על הימים שיש לפני ל"ג בעומר ולאחריו. ל"ב, אלו הם הימים לפני ל"ג בעומר, שהבם אנו מתקנים את המידות, ולאחר מכן, מגיע טו"ב - הם מספר הימים שלאחר ל"ג עומר עד חג השבועות, שאז מתקנים את יסוד ומלכות, לתקן מידות היסוד בקדושה וטהרה, ולתקן מידת המלכות - לקבל מלכותו עלינו מחדש.

יה"ר שנזכה להתחזק ולהתכונן במחשבה דיבור ומעשה, להיות מוכנים לקבל את התורה מחדש, אכ"ר.

כתב רביז"ל בליקו"מ, בח"א סימן רס"ו: "ויעקב נ'סע ס'כותה וי"בן לו בית" - ר"ת סיוון. שהוא זמן מתן תורה, כי התורה יוצאת מבינה. שהיא בחי' סוכה. ואחר כך - פ'ית, רומז לאות ב"ת - בראשית, המכוון על התחלת התורה. ועוד כתב רבינו ז"ל בתורה רס"ט: "שבועות הוא ר'פואה ל'ה'ראה, כ'י ח'משה כ'נפי ר'אה כ'נגד ח'משה ח'משי תורה, ו'ב'שבועות מ'קב'ל'ין ה'תורה י'כול'ין ל'קב'ל ח'יות ח'ד'ש" עכ"ל רביז"ל.

ואף שיש שרואים בחג השבועות זמן אכילת מאכלי חלב וכדומה, אך כל זה רק בחיצוניות. כי שורש חג השבועות גבוה מאוד מאוד, שהוא יום נתינת התורה בהר סיני, בבחינת "א'נא נ'פ'שי כ'תבית י'ה'בית" - ראשי תיבות "אנכי". דהיינו שאפשר להשיג קשר לתורה ולהשי"ת בעצמו בחג השבועות. ועל כן, היה זה אחד משלושה זמנים שהיו באים אצל רבינו ז"ל: ראש השנה, שבת חנוכה, ושבועות.

ומער"ח סיוון יכין עצמו בתפילה, בתהילים, ובהתבודדות שיזכה לקבל את התורה. ובג' ימי הגבלה, ואחר כך בליל שבועות בלימוד כל הלילה, שזו ההכנה האחרונה לקבלת התורה בבוקרו של חג השבועות, לקבל את עשרת הדיברות שהם כוללים את כל תרי"ג המצוות, כדאיתא בחז"ל וברש"י.

צריך לזכור ש"ישראל" ראשי תיבות י"ש ש"שים ריבוא א'ותיות

"השירים שלו היו שונים במשהו, ניחוחות של פשטות וטהרת הלב. ואם באופן כללי ילדים אוהבים את הביצועים וההפקות, אני דווקא התענגתי על הנעימות והנהמה היוצאת מן הלב של ר' ישראל".

סיפורו המופלא של האברך הנללב הר"ר יהונתן כהן מעיה"ק ירושלים, ראש חבורה לבחורים ב'אגדלך'

אצילית, עם שילוב אדיר של גאונות בתורה, יראת שמיים ועוד כל מיני מעלות ייחודיות. ההיכרות שלי איתו החלה בתחילת החורף, ובערך בחודש תמוז, כאשר שוחחתי עם אחד מתלמידי של הרב, הוא סיפר לי בין הדברים שהרב היה באומן כבר כמה פעמים. אני שמעתי את הנתון הזה ונתתי צעקה: "מה?? הרב היה באומן? אני בהלם!".

אמרתי לעצמי, אחד מן השניים. או שהרב נמצא בטעות ח"ו, או שיש לי בורות מכל העניין הזה של אומן. העדפתי כמובן לבחור באפשרות השניה...

סע גם אתה. החלטתי לגשת אל הרב ולשאל אותו האם אמת נכון הדבר. נכנסתי ושאלתי באופן ישיר: "כבוד הרב, שמעתי שהייתם באומן כמה פעמים, האם זה נכון?" הרב ענה בקצרה ובמאור פנים: "כן, נכון מאוד". שאלתי שוב: "האם אתם ממליצים לי גם כן לנסוע?" גם על השאלה הזו, הרב ענה לי בקצרה: "ודאי, סע".

כאשר שמעתי את המילים הללו, הבנתי שאני נוסע לאומן. ואם כבר נוסע אז למה לא לראש השנה?...

לא היה לי דרכון, כסף ודאי שלא היה ברשותי. אבל ה' עזר ובערב ראש השנה מצאתי את עצמי כנגד כל הסיכויים - עומד משתטח על ציון רבינו באומן. המום ונרגש מגודל המעמד, ובעיקר מאושר מכך שזכיתי לקבל את ההבטחה של רבינו, בעצם אמירת התיקון הכללי על ציונו, ולא פחות מכך על הזכות לקיים את קריאתו להיות אצלו בראש השנה.

זכות. בהמשך, בחודשים שאחרי, כבר התחלתי להיכנס פנימה. ללימוד ספריו של רבינו. גמעתי בצמא את דיבוריו הקדושים של רבי נתן והרגשתי שנתחיים מולי שערים חדשים של קרבת ה'. ובעיקר עצות פרקטיות כיצד להיכנס שלב אחרי שלב בתוך עבודת השם הפרטית שלי, וכמו שהזכיר בטוב טעם הרה"ג ר' יוסף נחמן לוי שליט"א בכנס המיוחד של אגדלך בהילולת מוהרנ"ת: "רבינו הוא לא רק צדיק שמלמד אותנו מה צריך לעשות בעבודת ה', רבינו הוא צדיק שגם מלמד אותה איך להגיע לכל אותם דרגות גבוהות ועצומות. לא רק 'מה' אלא בעיקר 'איך'".

"מה אשיב להשם כל תגמולוהי עלי", היום אני כבר יודע לומר כי הקשר עם רבינו זה ממש מתנת חיים, זוהי דרך קדושה שמשנה את כל החיים לטובה. התפילה כבר נראית אחרת, לימוד התורה מקבל משמעות עמוקה יותר, כל המוכר והידוע מקבל פתאום התחדשות מיוחדת במינה, "אני קנקן חדש מלא ישן". אשרינו.

ובעצמו. עבורי זו הייתה מין סגירת מעגל, הרי בילדותי שמעתי ככזו ערגה את שיריו והנה כעת אני רואה אותו עם הגיטרה, במרחק נגיעה...

ר' ישראל הגיע עם החיך המיוחד, נעמד ליד המיקרופון ופצח במחרוזת אדירה של השירים הכי חזקים שלו, מ"ברסלב בוערת אש", דרך "נצחתי ואנצח", "רצייתי שתהיו כחיות הנוהמות ביער", ועד "אילו יהודי היה יודע", ו"אשרינו זכינו להתקרב לרבינו".

האווירה הייתה אש לוהטת. כולם מאוד נהנו ושמחו. ולאחר שהסתיים הקומזיץ, ניגש אחד הבחורים לצוות הישיבה ושאלתו בפיו: "מאי שנא?". מדוע בשנה שעברה, לאחר ששרו "קרליבך" - הישיבה ראתה צורך להעמיד את ההשקפה על תילה, ואילו השנה הביאו את 'ישראל דגן', הרי גם ברסלב אינה מהמיינסטרים של השקפת הישיבות?

אין חשש. השאלה נשאלה בתום לבו והתשובה לא איחרה לבוא: צריך להבין דבר אחד פשוט. יש הבדל מהותי בין הדברים. בשנה שעברה, היה צריך

בלילה הוא חשבתי הרבה על הנושא הזה, והבנתי באופן מחושי וחי, את הכוח של הסטיגמות

להעמיד את ההשקפה על דיוקה, כי באמת ניתן היה להתבלבל ולהיסחף. אך במקרה של השנה, מה יש בכלל להסתייג, הרי מה כבר יכול להיות? כולם כאן גם ככה יודעים שברסלב היא דרך של תמהונים, כאלו שקופצים על מכוניות, וכי יש בכלל "הוא אמינא" שתהא כאן היסחפות?

כאשר שמעתי את המילים הללו, קצת התפלאתי. אומנם איני מכיר את חסידי ברסלב, אולם די בשירים של ישראל דגן שבביל לקבל את ההבנה שהוא מייצג קבוצה מיוחדת של אנשים ההולכים בדרך מופלאה של קרבת השם מתוך געגוע וחיפוש פנימי ועמוק.

תהייה. בלילה הוא חשבתי הרבה על הנושא הזה, והבנתי באופן מחושי וחי, את הכוח של הסטיגמות. פתאום הרגשתי רצון בלתי מובן לתהות מקרוב יותר אחר עולמם של חסידי ברסלב, אולם שוב, כפי שכבר אירע לי בימי ילדותי, לא עשיתי עם כך דבר.

היום לאחר מעשה, יש בי מין צער שלא הזדרזתי להכיר מוקדם יותר את רבינו, זה היה חוסך ממני הרבה תעיה וקושי, אולם אני מאמין ויודע שהכל לטובה, ולכל שלב בחיים יש את הזמן שנקבע מלמעלה.

הלם. לפני בערך שלוש וחצי שנים, זכיתי ליצור קשר אישי עם אחד מגדולי חכמי עדות המזרח. דמות

כיסופין בילדות. אם ארצה לספר בקצרה את סיפור גאולת נפשי, אצביע על תפנית שהחלה בתוכי לפני בערך ארבע שנים. אולם האמת היא שהזרעים כבר נזרעו בתוכי עוד בהיותי ילד ונער צעיר לימים.

בימים ההם, לפני בערך שלוש שנים ושמונה שנים, הרגשתי איך הנפש שלי נמשכת למוזיקה, שמעתי המון שירים בזמני הפנוי, שירים חסידיים מכל מיני בעלי מנגנים שהיו באותה תקופה. באחד הימים, כאשר השגתי תקליטורים נוספים, ראיתי שם של זמר חדש שלא הכרתי, קראו לו ישראל דגן. השירים שלו היו שונים במשהו, ניחוחות של פשטות וטהרת הלב, ואם באופן כללי ילדים אוהבים את הביצועים וההפקות, אני דווקא התענגתי על הנעימות והנהמה היוצאת מן הלב של ר' ישראל. עד היום אני זוכר היטב את ההרגשה המתוקה שהייתה לי בזמנו.

שמעתי, נהנית, אולם לא היה בכך כדי לעוררני לבוא ולתהות מהיכן שואב אותו זמר עלום את ההשראה לשיריו המתוקים.

קעמפ. לאחר לימודי בישיבה לצעירים - עליתי לישיבה גדולה בצפון הארץ, ישיבה ליטאית מפורסמת מאוד. השתלבתי היטב עם בחורי הישיבה וחשתי מצוין עם עצמי ועם שאיפותי והצלחותי בתורה ובלימוד.

בסוף שיעור א' התקיים כמנהג ישיבות רבות - 'קעמפ' בן מספר ימים.

לאחר התרגשות גדולה הגענו למתחם שהיה מאובזר היטב, ובין שאר התוכניות המגוונות, הביאו באחת הלילות, יהודי מהרובע היהודי מתלמידי של ר' שלמה קרליבך. הוא ישב בעצימת עיניים ובמשך שעות רבות סיפר את סיפור התקרבותו ליהדות, בשילוב ניגונים רבים ממיטב שיריו של קרליבך. ישבנו סביבו מאות מבחורי הישיבה והיינו מוקסמים. היה שם הרבה לב, הרבה ערגה ופשטות.

השקפה. ה'זיץ' הסתיים מעבר לזמן המתוכנן. ולאחר שהיהודי המנגן קיפל את הצידוד והלך לו, החלו הבחורים להעביר חוויות מהמעמד, אלו מולהבים ואלו מסתייגים, נושא השיחה העמיק עוד ועוד, עד שהנהלת הישיבה ראתה צורך להעמיד את ההשקפה על תילה, וכך אירע שלמחרת כינס אחד ממנהלי הקעמפ את כלל הבחורים ולאחר הקדמה קצרה על כך שאינו מדבר ומתכוון באופן אישי על הבחור הנחמד שהגיע אתמול, העמיד ודייק את ההשקפה של הישיבה בכל היחס לסגנון השירים ששרו ביום האתמול, מה שהפך כמובן לשיחת היום ברחבי הקעמפ.

מאי שנא. בשנה שלאחר מכן, כאשר הייתי בשיעור ב', התקיים שוב קעמפ, כאשר הפעם, הביאו בעל מנגן אחר, לא פחות ולא יותר - את ר' ישראל דגן בכבודו

ניתן לשמוע את הסיפור המלא, וכן למעלה ממאה סיפורי התקרבות נוספים בשלוחה 2-1-2 בקו אגדלך

מאמר י"ד בסדרה

מותר להזכיר בהתבודדות שמות קדושים של ה' כמו בתפילה רגילה?

ברגע שאדם פונה אל ה', גם בתפילה אישית, מותר להזכיר שמות קדושים של ה' כמו בתפילה רגילה. כך מובא בדברי החזון איש (אגרות החזון איש כ"ג): "אדם רשאי לנסח תפילה קצרה לצרכיו ואף להזכיר בו שם שמיים ובכל זמן ביום" וכן פסק לי הרב שלמה זלמן גרוסמן, דיין ומורה הוראה בבית דינו של הרב הגאון הרב ניסים קרליץ בבני ברק.

אמירת "ליקוטי תפילות" או תפילות כתובות אחרות גם נחשבת התבודדות?

עיקר עניינה של ההתבודדות היא תפילה אישית, שהאדם אומרה מליבו מחדש, כך שאם הוא מקדיש את זמן ההתבודדות רק לאמירת תפילות כתובות אין זה נחשב להתבודדות.

למרות האמור, אפשר להשתמש בתפילות כתובות כגון תהילים, ליקוטי תפילות או תפילות אחרות כדי להיכנס להתבודדות, כלומר כדי לקבל השראה והתעוררות, ומתוך כך להמשיך בשיחה אישית משלנו, שבה אנו יכולים להשתמש בפסוקים או קטעים מן התפילות שקראנו, שהופכים כעת לחלק מתפילתנו האישית.

האם גם התבודדות מבולבלת ולא מסודרת מועילה?

בוודאי. אם אנחנו רוצים תפילה מסודרת ומנוסחת באופן מושלם יש לנו כבר את תפילת השמונה עשרה שתיקנו לנו חז"ל.

לא צריך להתבייש. ה' הוא אביו הטוב והרחמן, והוא שמח מאד שאנו פונים אליו גם כשאנחנו מבולבלים ולא מצליחים להתנסח היטב. עצם הפניה אליו היא תיקון נפש נצחי, כפי שהבטיח רבינו. וחוץ מזה, הרי אב מבין היטב את בנו אפילו אם הוא אומר שברי מילים ומשפטים.

כמוכן שצריך להשתדל לדייק ולהגדיר דברים בצורה ברורה, אבל גם בטרם הצלחנו נקרא הדבר "תפילה". הרי גם בלימוד תורה קורה, שאנחנו מבינים או מסבירים איזה דבר בהתלהבות גדולה ולבסוף מסתבר שהבנתנו הייתה שגויה לגמרי ומה שאמרנו פשוט מבולבל ולא נכון. אבל גם הבלבול הזה, בדרך אל ההבנה המדויקת, נקרא "לימוד תורה" ולא רק המסקנה הסופית והרצויה, וכמו כן גם בתפילה ובהתבודדות.

הנה הם דבריו המנחמים של רבי נתן בעניין זה ("עלים לתרופה" מכתב רנ"ד): "לאשר ידעתי עוצם תשוקתך לשמוע דברי אמת, אמרתי להודיעך מעט משיחתנו בשבת קודש העבר, מגודל מעלת הדיבור והשיחה לפניו יתברך. והזכרתי מה שראיתי במדרש פרשת ויקרא פרק ב', שמביא שם הפסוק "הבן יקר לי אפרים, אם ילד שעשועים, כי מידי דברי בו זכור אזכרונו עוד". ואיתא (ומובא) שם: "איזה (הוא שנקרא) ילד שעשועים? כבן שניים או שלוש שנים, וחד אמר (מפרש אחר סובר שמדובר בילד) כבן ארבע ובן חמש שנים. ופירשו שם המפרשים, שאחד שאמר "כבן שתיים או שלוש שנים", שאף על פי

שתינוק כזה אינו יכול לדבר כי אם ברמז ומדבר חצי דיבור, אף על פי כן אביו משתעשע בו בדיבוריו וממלא חפצו. וחד אמר "כבן ארבע וחמש שנים", שאז דיבורו שלם ומבקש מאביו בפה מלא: "תן לי חפץ פלוני" או חפץ פלוני ואביו ממלא בקשתו.

ואף על פי שאין מבואר שם בפירוש כל כך, ביארתי העניין יותר, כי אני בעוניי הוצאתי מזה התעוררות הרבה לעניינינו, למה שהזכירנו הוא זיכרונו לברכה לפרש שיחתו לפניו יתברך בכל יום, כי תהילה לא-ל הבנתי ממדרש זה התחזקות והתעוררות עצום לזה. כי מובן מבואר מזה, שאפילו כשאדם אינו יכול לדבר כלל לפניו יתברך ולפרש שיחתו היטב, אף על פי כן יקר בעיניו יתברך אפילו אם מדבר ברמז ובחצי דיבור כמו תינוק בן שתיים או שלוש שנים.

ולפעמים עוזר ה' יתברך ומדבר דיבורים שלמים, כתינוק בן ארבע או חמש שנים, וכך ישראל יקרים בעיניו כשמדברים ומשיחים צרכיהם לפניו, ונקראים "ילד שעשועים".

...והבן היטב לקיים כל זאת בפשיטות, כי הוא חייכם לנצח. כי אי אפשר לעבור זה העולם בשלום, כי אם על ידי זה שכתבנו כאן, כי אין כוחנו אלא בפה".

האם יש התבודדות "לא טובה" או "לא נכונה"?

לפי דברי רבינו המטרה של התבודדות היא קירבת אלוקים: "להתקרב אליו, לעבודתו באמת". על ידי פגישה ושיחה עם ה' אנחנו רוצים ליצור קשר קרוב, שמח, מנחם, עם מי שברא אותנו. ואם כך - מה שמקרב אותנו אליו ולעבודתו היא "התבודדות טובה" ומה שמרחיק אותנו ממנו ומעבודתו היא "התבודדות לא טובה".

תקשורת זוגית מטרתה קירבה, אמון ובטחון. ומאחר שזו המטרה, המטרה מכתובה את הדרך. כאשר בשיחה בין איש לאשתו פורצות מריבות וחיכוכים, אם אחד הצדדים מטיח האשמות ברעהו, פוגע ומאשים, אם אחד הצדדים נסגר ונאטם ולא רוצה לשתף ולפתוח את הלב, והוא מיואש מהקשר הזוגי, ברור שסגנון כזה של תקשורת גורם לריחוק הלבבות ומעורר טינה וכעס. ברור שסגנון כזה מחטיא ומחמיץ את מטרת הזוגיות שהיא קרבה ואהבה.

בשיחה זוגית צריך לחפש מה מקרב את הלבבות, צריך להקשיב באמת. גם כשמביעים רגשות קשים, צריך להביע אותם זה בזהירות. בלי להטיח זה בזה מילים קשות ובלתי פגוע, אלא רק לשתף ולהתקרב. גם אם הלב פגוע ונסגר, צריך לעשות כל מאמץ לסיים כל שיחה עם ביטויים של רצון ותקווה, ועם אמונה שגם הקושי והמשברים רק יובילו לקרבה עמוקה ואיכותית יותר.

וכמו בזוגיות, כך גם בשיחה עם השם. צריך לשתף בקשיים ואפילו באכזבות שמרגישים מולו, אבל לא להאשים ולהטיח דברים קשים. צריך לומר כל מה שחושבים ומרגישים, כולל ספקות וסימני שאלה, אבל להכניס תמיד גם תקווה ואמונה, תקווה ואמונה שבסוף תהיה בינינו אהבה גדולה וקירבה, שבסוף ניפתח ונתפייס ונתקרב.

מוזמים וזוכים !!

ילדים יקרים:

הנכם מוזמנים להצטרף לגבאי הצדקה של ארגון אנדלך
מידי שבוע עוברים בין השכנים בבניינים הקרובים אליכם או בבית הכנסת
עם קופת הצדקה של אנדלך

ונכנסים להגרלה שווה במיוחד
על: רחפן מקצועי ומשוכלל

המבצע למצטרפים באישור החורים עד ט"ו סיון בלבד

פרטים בטלפון: 052-7140454

או השאירו הודעה בקו אנדלך שלוחה 7 עם שם וטלפון, ונחזור אליכם בהקדם

"מוזה אומד לבם, אין דבר גדול מוזה"

היכוננו היכוננו

מיסדת 'אנדלך' לאומן ר"ה תשפ"ו

לאחר הביקוש וההתעניינות הרבה - חגגו שמחים לבשר כי א"ה נזכה השנה לנסוע
בקדושה ובטהרה, בהתרוממות הרוח, מתוך אהבת חברים ושמחה, במיטה המיוחדת
של ארגון 'אנדלך' לציונו של רביה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א בעיר הנענועים
אומן, יחד עם רבני ומשפיעי ארגון אנדלך.

ההרשמה לחברי החבורות תפתח א"ה בט"ו סיון תשפ"ו בפלא' 0527140454

כל הקודם זוכה

פרטים נוספים ועדכונים שוטפים הנענים לנסיעה הגדולה - יעלו ברצף בקו אנדלך

הודעות ועדכונים • שיעורים
חיזוקים קצרים • ייעוץ טלפוני מגדולי הרבנים
• שלוחת החבורות

קו 'אנדלך'

• 02-313-75-56 •

לב הדש

מהנעשה ונשמע בצל קורתנו

לייסוד ולפתיחת שיעור באזור מגורכם, צרו קשר עם הר"ר יוסף חיים אבאי הי"ו 0533135370.

◆ שמה תשמה ◆

בהנהלת ארגון אגדלך מביעים סיפוק רב ממערך השידוכים שזכה במשך השנה לבנות בתים נאמנים בישראל למשפחות בני התורה הספרדים המקורבים לאורו של רבינו. ניתן להצטרף ולהירשם לקבלת הצעת שידוך מתאימה בפלא' 0527140321.

◆ אז נדברו יראי ה' בעיר חולון ◆

בשורה טובה תדשן עצם: בעיר חולון נפתחה חבורה חדשה ע"י אברכים בני תורה תושבי העיר, ניתן להצטרף לחבורה המיוחדת בפלא' 058-3207897.

◆ צ'פת פ'תאום ת'בנה ◆

בשמחה רבה התקבלה הבשורה על פתיחת חבורה שלישית (!) בעיה"ק צפת. לפרטים ועדכונים, הר"ר ישראל נחמן לוי הי"ו 0583257745.

◆ ובאו כולם בברית יחד ◆

כלל חברי חבורות אגדלך מתכוננים לקבלת התורה מתוך הכנה דרבה, בשיעורים מיוחדים לקראת חג מתן תורתנו, הנה הפרטים המלאים:

צפת: אי"ה יתקיים שיעור מיוחד מפי הרה"ג ר' יוסף נחמן לוי שליט"א בחבורת אגדלך, יום ב' פרשת נשא ב' סיון, בשעה 20:00 בביהמ"ד פאר הנצח.

ירושלים: בחבורת הבחורים המרכזית, בשכונת 'רמת שלמה' רח' מוצפי פינת פתאל, בביהכנ"ס 'תכלת מרדכי', ליל שישי אור לכ"ו אייר, בשעה 10:45 - יתקיים שיעור מיוחד לכבוד חג השבועות מפי אחד מחשובי הרבנים שליט"א.

ביתר עילית: במסגרת החבורות לבחורים ביום חמישי בערב, כ"ז אייר בשעה 23:00 עם הרה"ח ר' שמעון מנשה רביע שליט"א. לאברכים: ביום שני פר' נשא, ב' אייר, בשעה 20:30 בערב בביהכנ"ס "אוהל פנחס".

בית שמש: ברמה ד' בביהכנ"ס 'נתיבי אמונה', רח' נהרדעא 18 רמה ד' 3. יום שלישי בערב. לפרטים: הר"ר יוסף בן עזרא הי"ו 050-4193330

השיעורים והחבורות בעיה"ק צפת ת"ו

ניתן לתרום בטל' 052-714-0454 | בנדרים פלוס < קופת אגדלך | בנדרים פון (מס' ישיר) 0799698185

העברה בנקאית: בנק מרכנתיל, סניף 725, חשבון 0104936756, ע"ש אגדלך ברסלב התרומות מוכרות לצרכי מס לפי סעיף 46

חבורת הבחורים בית שמש

לרגל שמחת הולדת הבת להר"ר יוסף בן עזרא שליט"א שיזכה לרוות רוב נחת דקדושה מכל יוצ"ח

הר"ר יוסף חיים אבאי הי"ו להצלחה בכל העניינים

להצלחת הרה"ח ר' נתן בן יענטא פראדיל שליט"א

להצלחת הר"ר אליהו בן רחל הי"ו וב"ב

בחסות חברת הנסיעות ציוני דרך להזמנות 0583210148

להצלחת הבה"ח נחמן ראובן בן אלישבע בתורה ויר"ש

קו אגדלך לנשים:
02-313-10-63

מהזכרת

עדכונים • שיעורים • חיזוקים • דאיונות וסיפורים אישיים

כל מה שחשוב לך ולנשמה